

Studieplan		 BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET STYRELSEN FOR UNDERVISNING OG KVALITET
Termin	2023	
Institution	Teknisk Gymnasium Sønderjylland, Aabenraa afd.	
Uddannelse	HTX	
Fag og niveau	Samfundsfag B	
Lærer(e)	Kristian Skovlund Jensen	
Hold	h22hx3s	
Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget		
Forløb 1	Økonomi - herunder globalisering og EU - Miljøteknologi mm. og international sammenhæng	
Forløb 2	Bæredygtig vækst og politisk regulering	
Forløb 3	Sociologi	
Forløb 4	Samfundsfaglig metode	
Forløb 5	Politik - beslutninger, interesseorganisationer, medier og EU	
Forløb 6	Velfærdsstaten mellem borgernes forventninger og globaliseringens pres	
Forløb 7	Fordybelse, repetition og eksamensforberedelse (synopsis)	

Forløb 1	Økonomi - herunder globalisering og EU - Miljøteknologi mm. og international sammenhæng
Forløbets indhold og fokus	Forløbet bygger på elevernes viden om makroøkonomi fra C-niveauet. Der arbejdes med strukturpolitik med fokus på arbejdsmarkeds- og erhvervs politik. I den forbindelse kommer vi ind på forhold som Danmarks konkurrencesituation i den økonomiske globalisering, herunder værdikæden – såvel den enkelte virksomheds som den globale værdikæde (international arbejdsdeling).
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger -undersøge og vurdere samspillet mellem den teknologiske og samfundsmæssige udvikling -undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold -behandle problemstillinger i samspil med andre fag -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere -påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> -økonomisk vækst, teknologisk udvikling, bæredygtig udvikling og velfærd -det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter, herunder miljø- og energipolitiske virkemidler -globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og erhvervsstruktur.
Anvendt materiale	<p>"SamfNU HTX" (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> 9.3 Strukturpolitik og arbejdsmarked (0,8) <ul style="list-style-type: none"> 9.3.1 Strukturpolitik (1) 9.3.2 Arbejdsmarkedet (4) 9.3.3 Arbejdsmarkedspolitik og flexicurity (3) 9.4 Danmark i den globale økonomi – EU (1) <ul style="list-style-type: none"> 9.4.1 Danmark og EU (4) 9.4.2 EU og økonomisk politik (3) 9.5. Økonomisk globalisering og konkurrenceevne (3) <ul style="list-style-type: none"> 9.5.1. Årsager til økonomisk globalisering (1,4) 9.5.2. Hvad betyder økonomiske globalisering for Danmark? (1,9) 9.5.3. Konkurrenceevne (1,3) <p>"Hægtet af" Weekendavisen 28.08.20 (4)</p>

	<p>Om værdikæden - i virksomheden. Fra "Heureka – En teori- og værktøjsbog om innovation". Af Kirsten Frandsen og Birgit Ravn Østergaard, Erhvervsskolerne Forlag 2008. S. 112-115. (4)</p> <p>Om værdikæden - globalt. Fra http://gymportalen.dk/absamfundsfagsdan/15675) (4)</p> <p>Kap. 14.2 "Erhvervspolitik" fra "International økonomi" af Henrik Kureer og Sven Erik Lundgren, forlaget Kurlund 2006, s. 258-265. (15)</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>"Lars Rohde: Dansk økonomi er reduceret med op mod 25 pct" fra Jyllands Posten 2. april 2020 (1,5)</p> <p>"Topøkonomer: Coronakrise kan skubbe Danmark mod en lempet finanspolitik", Politiken 20. marts 2020 (3)</p> <p>Film om flexicurity-modellen/den danske model: https://www.youtube.com/watch?v=TsiD-piS9ak&t=113s (2) https://www.dr.dk/ligetil/video-saadan-er-den-danske-model (2)</p> <p>"Aarhus som vandets epicenter", Automatik og proces 23.03.20 (2)</p> <p>"Grundfos køber stor dansk vandspecialist", Jern og Maskinindustrien, 26. juni 2020 (3)</p> <p>"Lokal virksomhed med stor succes: Per og Jörg er blandt Danmarks største producenter af hospitalstøj": https://www.tvmidtvest.dk/herning/lokal-virksomhed-med-stor-succes-og-jorg-er-danmarks-stoerste-producent-af-hospitalstoej (1)</p> <p>"Four Design flytter det sidste af produktionen ud af Danmark": https://www.wood-supply.dk/article/view/722137/four-design-flytter-det-sidste-af-produktionen-ud-af-danmark (1,5)</p> <p>Diverse elevopgaver om emnet (10)</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde</p> <p>Pararbejde</p> <p>Gruppearbejde</p>
Skriftlige opgaver	<p>Økonomisk politik</p> <p>Afleveringsopgave om globalisering</p>

Forløb 2	Bæredygtig vækst og politisk regulering
Forløbets indhold og fokus	Der fokuseres på forskellige centrale begreber, fx selve begrebet <i>bæredygtig vækst</i> . Vi ser på dobbeltheden: den side, der drejer sig om forurening /eksternaliteter, og den side, der drejer sig om (de knappe) ressourcer. Hvordan kan man politisk regulere området og hvilke fordelingsmæssige problematikker kan der være?
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger -undersøge og vurdere samspillet mellem den teknologiske og samfundsmæssige udvikling -undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold -behandle problemstillinger i samspil med andre fag -påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog
Kernestof	-økonomisk vækst, teknologisk udvikling, bæredygtig udvikling og velfærd
Anvendt materiale	<p>"SamfNU HTX" (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017:</p> <p>9.6 Bæredygtig vækst og politisk regulering (0,5)</p> <p>9.6.1 Hvordan kan økonomisk vækst belaste vores miljø og klima? (1,4)</p> <p>9.6.2 Hvordan kan vi undersøge den miljø- og klimamæssige belastning? (2,4)</p> <p>9.6.3 Hvordan får vi omstillet vores økonomiske adfærd, så den bliver mere bæredygtig? (1,8)</p> <p>9.7 Energiteknologi og samfundsøkonomi (0,9)</p> <p>9.7.1 Vækst i BNP og Energi (2,3)</p> <p>9.8 Energi og marked (1)</p> <p>9.8.1 Energiteknologi og politik (1)</p> <p>9.8.2 Elmarkedet (1)</p> <p>9.8.3 Grønne afgifter (1,3)</p> <p>9.8.4 Priselasticitet (0,9)</p> <p>9.8.5 CO₂ kvoter (0,9)</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Klimapolitik – to modsætninger: 1) CEPOS (borgerlig-liberal tænketank): https://www.youtube.com/watch?v=KQk8FP7um6U&t=41s og 2) Cevea (Centrum-venstre tænketank) og Socialistisk Folkeparti: https://www.youtube.com/watch?v=Umyl64UZD1A (5)</p> <p>"Sådan fungerer CO₂-afgiften - Derfor er den både elsket og hadet". Jyllands-Posten 23.06.20 (3)</p> <p>"Bilister - Helt okay at gøre det dyrere at køre i benzin- og dieslbiler". Helsingør Dagblad 09.09.20 (2)</p>

	"Bæredygtighed skal også skabe vækst", Licitationen 08.06.21 (3,5 s)
Arbejdsformer	Individuelt arbejde Pararbejde Gruppearbejde
Skriftlige opgaver	Introopgaver om bæredygtig vækst og politisk regulering

Forløb 3	Sociologi
Forløbets indhold og fokus	Der fokuseres på forskellige centrale begreber inden for området. Ikke mindst begreber, der kan tjene forklaringsbestræbelser, er centrale: fx senmodernitet og Bourdieus kapitalbegreber. Ellers er fokus på ulighed inden for uddannelse og sundhed samt de konsekvenser, denne ulighed har. Der foretages et kort blik på teknologi i en sociologisk kontekst, hvilket relaterer til C-niveauet.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger -undersøge og vurdere samspillet mellem den teknologiske og samfundsmæssige udvikling -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere -påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> -social differentiering og kulturelle mønstre -sammenhænge mellem teknologisk udvikling og samfundsudvikling, herunder udvikling i sociale mønstre og kommunikation -politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier -komparativ, kvalitativ og kvantitativ metode
Anvendt materiale	<p>"Hvad er sociologi" fra ibogen "Sociologisk set" af Maria Bruun Bundgård m.fl., forlaget Systime 2010 (4)</p> <p>"SamfNU HTX" (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017</p> <p>2. Senmoderne samfund (1,3)</p> <p>2.1 Globalisering og teknologi (1,1)</p> <p>2.1.1 Giddens og adskillelsen mellem tid og rum (2,1)</p> <p>2.1.2 Beck og risikosamfundet (2,2)</p> <p>2.1.3 Socialkaraktererne (1,7)</p> <p>2.2 Refleksivitet og individualisering (2,8)</p> <p>"Man bliver, hvad man... - om social mobilitet og social arv", kap. 9, s. 100-110, fra Sociologisk set - en grundbog i sociologi af Maria Bruun Bundgård m.fl., Systime 2009 (Med opdateret talmateriale) (18)</p> <p>"Fattigdom i velfærdssamfundet" fra "SamfNU HTX B": Systime, 2011 af Morten W. Bülow m.fl. (4)</p>

	<p>3 selvvalgte tabeller i kapitel 4. "Sundhedsadfærd" i rapporten "Danskernes Sundhed – Den Nationale Sundhedsprofil 2017", Link: https://www.sst.dk/da/udgivelser/2018/danskernes-sundhed-den-nationale-sundhedsprofil-2017 (3)</p> <p>"Ulighed i sundhed", Danske Patienter, 2019" (11,5)</p> <p>"Holdninger til teknologien", uddrag fra "Teknologifilosofi": Karl Aage Kirkegaard, Erhvervsskolernes forlag, 2015, side 37-44 (9,5)</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Faktalink om senmodernitet/det senmoderne samfund: https://faktalink.dk/titelliste/senmodernitet</p> <p>"Tema: En syg forskel": https://www.dr.dk/nyheder/tema/en-syg-forskel (2)</p> <p>"Færre børn fra fattige...": Kristeligt Dagblad 17.07.20 (2)</p> <p>"Forskere - Tidlig indsats bryder social arv bedre end SU": Information 13.03.12 (3,5)</p> <p>Videoer fra Samfundsfag Roskilde Gymnasium (RGSAMF):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Social arv som begreb: https://www.youtube.com/watch?v=UVRc-e3Nfzw (1) 2. Mønsterbryder: https://www.youtube.com/watch?v=oYgdmfk26nw (1) 3. Push- og pull-faktorer: https://www.youtube.com/watch?v=iqOBiUC7bvw (1) <p>"Beregning af indekstal" (lærerudarbejdet materiale) (1)</p> <p>Platformsmodellen (Dir. link: https://samfnuhtx.systime.dk/?id=p151) (4)</p> <p>"Dronen på tronen", Alt om data, 05/19 (6)</p> <p>"Sociolog - De sociale medier styrer vores liv...": Kristeligt Dagblad 01.02.19 (4,5)</p> <p>"De unge får angst, fordi uligheden stiger": Information 02.03.20 (4)</p> <p>Diverse elevopgaver om emnet (12)</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde</p> <p>Pararbejde</p> <p>Gruppearbejde</p>
Skriftlige opgaver	<p>Opgave om ungdommens manglende trivsel</p>

Forløb 4	Samfundsaglig metode
Forløbets indhold og fokus	Området tages naturligvis op i de øvrige forløb, men her repeteres forhold som kvantitativ og kvalitativ metode inden for faget.
Faglige mål	-demonstrere viden om fagets identitet og metoder -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
Kernestof	-komparativ, kvalitativ og kvantitativ metode
Anvendt materiale	"SamfNU HTX" (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017 11. Metoder (1,1) 11.2 Kvantitativ metode (2) 11.2.1 Lav et spørgeskema (4,4) 11.2.2 Indeks- og procentberegninger (2,5) 11.3 Kvalitativ metode (0,6) 11.3.1 Observation (1,7) 11.3.2 Interviews (2,9) 11.3.3 Eksperimenter (1,3) 11.4 Komparativ metode (0,5) 11.4.1 Most similar-design (0,7) 11.4.2 Most different-design (0,7) 11.6 Hvordan læser du en tabel? (1,7)
Arbejdsformer	Gruppearbejde
Skriftlige opgaver	

Forløb 5	Politik - beslutninger, interesseorganisationer, medier og EU
Forløbets indhold og fokus	Der bygges på C-niveauet og forhold som medier og politisk deltagelse står centralt. I forhold til det første ser vi bl.a. på, hvordan de sociale medier indgår som en del af kommunikationen mellem politikere og befolkning, Og i forhold til det andet går vi i dybden med interesseorganisationerne og den vigtige rolle, de har i forhold til lovgivningsprocessen og andet i Danmark.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger -undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold -demonstrere viden om fagets identitet og metoder -formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> -politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd -magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene -politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU
Anvendt materiale	<p>”SamfNU HTX” (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.2.1 Klassiske former for politisk deltagelse (1,5) 5.3 Hvordan træffer vi politiske beslutninger? (1) 5.3.1 De forskellige politiske niveauer i Danmark (2,3) 5.3.2 Lovgivningsprocessen (3,4) 4.4 Aktuelle politiske skillelinjer (1,9) (Molins model!) 7. Medier (0,8) 7.1 Medier og meningsdannelse (0,8) 7.1.1 Massemedier, sociale medier og nichemedier (3,1) 7.1.2 Mediernes betydning i demokratiet (2) 7.1.3 Medier og meningsdannelse – i et magtperspektiv (2,3) 7.2 Medier og identitetsdannelse (0,5) 7.2.1 Paradoks 1: Medierne som identitetsskabende eller identitetsunderstøttende (3,1) 7.2.2 Paradoks 2: Tilgængelighed eller offline-kultur (1,4) 7.2.3 Paradoks 3: Globalitet eller glokalitet (2) 7.2.4 Paradoks 4: Pluralisme eller kommercialisering (2,4)

Hvad bestemmer EU?: <https://www.youtube.com/watch?v=7y0IJQHIEEY> (Udarbejdet af Folketinget) (1)

Hvordan lovgiver EU?: <https://www.youtube.com/watch?v=GXDR-KS7a2k> (Udarbejdet af Folketinget) (1)

Peter Munk Christiansen om interesseorganisationer: <https://politiknu.systime.dk/?id=c3141> (1)

Om Molins model: <https://www.youtube.com/watch?v=BSWnmyQ1u9U&t=726s> (4)

Kap. "Interesseorganisationer" i ibogen "PolitikNU" af Jørgen Goul Andersen, m.fl., Systime, 2015 (15)

Lærerudarbejdet "Vejl. synopsis til samfundsfag B..." (4)

"Mediernes politiske funktion", ibogen FED Samf, Helle Hauge Bülow, Systime 2011, Teksten er let redigeret (2,5)

"Spindoktorer har fast greb om journalister", videnskab.dk 13.09.11 (2)

"Spindoktorerne og demokratiet", Kristeligt Dagblad.dk, 26.06.06 (2)

"Indstil heksejagten på spindoktorerne", Jyllandsposten.dk, 17.10.13 (2)

Lærerudarbejdet materiale om rettigheder og pligter (6)

Kap. "Køn og Ligestilling" fra "Samf C" af Maria Bruun Bundgaard m.fl., Systime 2017 (15)

Supplerende stof:

"Flere unge er bemærket i statistik efter kommunalvalg", Politiken.dk, 31.05.18 (2,5)

"Danske unge er verdensmestre i politik og demokrati - men laver nok ikke et ungdomsoprør", Skoleliv.dk, 08.11.17 (4)

"Folketinget og coronasituationen" (lovgiving): <https://www.ft.dk/da/aktuelt/tema/folketinget-og-coronasituationen> (1)

Om lovgivningsprocessen - Fra idé til lov: <https://www.youtube.com/watch?v=gIMv32HV0-o> (1,5)

Om interesseorganisationer (for sjov): https://www.youtube.com/watch?v=jvK-cnH4qr8&list=LLKrz_8e25QDWDeCrZOZCSkQ&index=496 (1)

Dit Demokrati - Politisk påvirkning: <https://www.youtube.com/watch?v=KvhNbtUksUQ> (2)

DUF som interesseorganisation: <https://www.youtube.com/watch?v=fFDkthBeQ7U> (1)

"En lille håndfuld organisationer trækker i trådene i dansk politik", Information 10.03.14 (5)

Om SAND: <https://www.youtube.com/watch?v=xVeOkLMwTRk>

Lad kysterne være frie og fælles", Politiken 15.06.15 (5)

"Kommuner kræver friere rammer til planlægning", Kommunernes Landsforenings hjemmeside 13.03.15, <http://www.kl.dk/Teknik-og-miljo/Kommuner-kraver-friererammer-til-planlagning-id176122/> (2)

"KL om nye kystbyggerier: Skridt i den rigtige retning", Altinget 30.10.15, <http://www.alinget.dk/artikel/kl-om-nye-kystbyggerier-skridt-i-den-rigtige-retning> (2)

	<p>Videoen "Politisk indflydelse - Topmøde om politisk kommunikation" - link: https://www.youtube.com/watch?v=nlpMD5DmFnU (4)</p> <p>"Vanopslagh og LA har brugt 2,6 millioner på Facebook-annoncering: Se, hvem der ellers topper listen": https://www.dr.dk/nyheder/politik/folketingsvalg/vanopslagh-og-la-har-brugt-26-millioner-paa-facebook-annoncering-se (3,5)</p> <p>Politikere på sociale medier - en fordel eller en fare?: https://journalistforbundet.dk/nyhed/politikere-pa-sociale-medier-en-fordel-eller-en-fare (2,5)</p> <p>Didde Knudsens gennemgang af begreberne frontstage, backstage og middel region: https://www.youtube.com/watch?v=kN9Imw5ndiQ (2,5)</p> <p>"Usundt eller ej, politikerne poster løs på sociale medier": Kristeligt Dagblad 28.12.21 (3,5)</p> <p>"Forskning Politikerne bruger mindre tid på lovgivning": Danmark 04.01.22 (1,5)</p> <p>Astrid Haug om den demokratiske samtale på de sociale medier (videoen): https://www.ft.dk/da/aktuelt/tema/demokratisk-samtale_2022 (4)</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde</p> <p>Pararbejde</p> <p>Gruppearbejde</p>
Skriftlige opgaver	<p>Opgave i samfundsfag. Unges politiske deltagelse</p> <p>Gruppeopgave om interesseorganisationer</p> <p>Synopsisopgave om interesseorganisationer</p> <p>Opgave om medier og politik</p>

Forløb 6	Velfærdsstaten mellem borgernes forventninger og globaliseringens pres
Forløbets indhold og fokus	Den "klassiske", universelle velfærdsstat har længe været i en udviklingsproces – en proces, der tilsyneladende er ensbetydende med en liberalisering, hvor markedet kommer til at spille en stadig større rolle. Hvad er årsagen til udviklingen? Og hvor fører den hen? Som altid opfordres eleverne til selvstændig stillingtagen på et fagligt grundlag.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, økonomi, politik og teknologisk udvikling til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå -anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger -undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå -påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller og egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler -formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi -på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> -økonomisk vækst, teknologisk udvikling, bæredygtig udvikling og velfærd -globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og erhvervsstruktur
Anvendt materiale	<p>"SamfNU HTX" (ibog) af Morten Winther Bülow (red.) m.fl., Systime 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> 8. Velfærd (1,1) 8.1 Hvem skal sikre velfærden? (3,5) 8.1.1 Den residuale velfærdsmodel (2,1) 8.1.2 Den universelle velfærdsmodel (2,6) 8.1.3 Den selektive velfærdsmodel (1,4) 8.1.4 Modellernes styrker og forskelle (3,1) 8.2 Hvordan måles velfærd? (2,7) 8.2.1 Velfærdsprincipper (2,1) 8.2.2 Styringsprincipper (0,9) 8.3 Udfordringer for velfærdsstaten (0,2) 8.3.1 Globaliseringen (2,4) 8.3.2 Mangel på arbejdskraft som velfærdsudfordring (1,4) 8.4.1 Løsningsmodel 1: Konkurrencestaten (1,8) 8.4.2 Løsningsmodel 2: Innovationsstrategien (1,5) <p>"Socialekspert: Velfærdsstaten, som vi kender den, er død": https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/socialekspert-velfaerdsstaten-som-vi-kender-den-er-doed (2,5)</p> <p>Supplerende stof:</p>

	<p>"Velfærdsstatens udfordringer", uddrag fra ibogen SamfNu, Morten Bülow og Magnus Hallundbæk Mikkelsen (red.), Systime (ældre udg.) (14)</p> <p>"Besparelserne er i meget høj grad et forsøg på at bevare velfærdsstaten", information 4.01.2014 (3)</p> <p>"Det bliver dyrt at holde os raske", Politiken 03.02.2016 (2)</p> <p>"Ældreområdet presses af flere gamle borgere", Jyllands-Posten 17.04.2016 (1,5)</p> <p>"Globaliseringen udfordrer den danske velfærdsmodel" Information 11.11.2014 (2)</p> <p>"Vi har ikke råd til velfærdsstaten", BT 08.01.2012 (0,5)</p> <p>"Modellen giver lighed og velstand" BT 08.01.2012 (0,5)</p> <p>"Velfærdsstaten", Faktalink: https://faktalink.dk/titelliste/velfaerdsstaten</p> <p>Elevgrupper har arbejdet med kapitlerne "Velfærdsstatens historiske rødder i Europa", "Velfærdsstatens udvikling i Danmark", "Velfærdsstatens forskellige varianter", "Debat om velfærdsstaten" og "Perspektivering" (14)</p> <p>"Hvad er konkurrencestaten?": https://www.raeson.dk/2013/hvaderkonkurrencestaten/ (3)</p> <p>"Fattigdom i velfærdssamfundet" fra "SamfNU HTX B": Systime, 2011 af Morten W. Bülow m.fl. (genlæst)</p>
Arbejdsformer	<p>Individuelt arbejde</p> <p>Pararbejde</p> <p>Gruppearbejde</p>
Skriftlige opgaver	<p>Synopsisopgave om velfærdsstaten</p>

Forløb 7	Fordybelse, repetition og eksamensforberedelse (synopsis)
Forløbets indhold og fokus	Der rundes af med fordybelse og repetition. Udarbejdelse af synopsis rundes endnu engang.